מיין פאטערס טלית

(ערצעהלונג)

פון מ. אינדריטץ.

יאהרען לויפען אוועק און פאר־שווינדען . . . די געגענוואַרט פארוואנ־דעלט זיך אין פארגאנגענהייט און לאזט איבער הינטער זיך נאר שאטען־דינע ערינערונגען. וואס בלייבען אויס געקריצט ערגעץ וואו אין אונזער מוח, און וועט איך פארבלייב אליין מיט מיינע געדאנקען ווייט אוועק פון דעם אלטעגלי כען לעבען מיט זיינע גרייזאמע פאסי־רונגען. שווימען דיעזע שאטענס ארויס פון זייער באהעלטניס. און פאנגען זיך אן אויסצושרייטען פאר מיין גייסטיגען בליק, און ביסלאכווייז ווערען זיי אלץ דיסער, אלץ בולטער, ביז איך דערקענ זיי . . . דאס זיינען מיינע קינדערשע איפערלעכונגען . . .

אין צוזאמען מיט דיעזע איבערלע־בונגען אין עראינערונגען שווימען אויך ארויס פאר מיר די געשטאלטען פון מיי־נע נאחענטע און טייערע. פיעלע פון וועלכע זיינען שוין לאנג אוועק אין דער וועלט פון איביגער רוה . . . דארטען וואו עס זיינען מעהר נישטא די אונ־גערעכטיגקייטען. וואס ווערען באנאנ־גען פון די מעגליכע באשעפענישען מיט טיערישע הערצער . . .

איך זיץ אין דענק פון מיין פאר־נאנענהייט, און עס ווייזען זיך מיר פארשיעדענע שאטענס פון אמאל. נאר אט טיילט זיך ארויס א געשטאלט פון א הויבען דארען אידען, מיט א לאנגע שווארצע באָרד, מיט א גרויסען געדיכט געקייטשטען שטערען, מיט שעהנע בלאהע אייגען, וואס קוקען דאכט זיך אזוי שטרענג. אבער דאך איז אין דעם באהאלטען אזוי ביעל ליעבע, אזוי פיעל איבערגעבענהייט, אזוי פיעל הארצ־קייט . . . איך דערקענ איהם — דאס איז מיין פאטער . . .

און וואס נעהענער ער קומט צו מיר, — אלץ קלענער דאכט זיך ווער איך . . . איך זעה זיך אלס קינד . . . דער טאטע נעהט צו צום אלטער, נעהמט ארויס זיין גרויסע טלית, וויקעלט איהם פונאנדער און מיט א זעלטענער פרייד, וואס שטראהלט ארויס פון זיינע אויי־גען, ווארפט ער אויף מיר ארויף דעם טלית, ווערעלט מיך מיט איהם אין, נעהמט מיר אויף די הענט, און צוזדרי קענדיג מיך פעסט צו זיך, טראגט ער מיך ארויס פון הויז.

דאכט זיך ער נעהט פאמעלאך, אבער איך קען שווערען, אז ער לויפט, לויפט אזוי גיך פון שטחה. פון הנאה, וואס ער האט דערלעבט זיין כן יחיד אוועקצו טראגען אין חדר אריין . . .

זאלסט זיך נאר נוט לערנען! — שעפטשען זיינע ליפען מעהר צו זיך ווי צו מיר . . . איך פארשטעה נוט. וואס איז היינט דער טאטע ליעבער צו מיר. ווי אלע מאל. וואס האט ער מיר אויב געווירעלט אין דעם טלית, צו ווערבען ער לאזט זיך מיר זעלטען צוריהרען? וואהרס לאזט מען מיך נוט ליפען אויף׳ן נאס. ווי נעכטען? דאכט זיך אויף דרייסען איז וואהרעם. שעהן, די זון שיינט טויזענטער פון איהרע שטראהלען און באלייכטעט אזוי העל די ערד: אלעס ארום שמעקט א מהיה. און פלוצלינג פארוויסעלט ער מיר אזוי שטארק פינסט ווי די מאמע פארקיטעוועט מיך און די גרויסע פרעסט . . .

איך ווייס יא. אז מען שיקט מיך שוין אין חדר אריין לערנען. די מאמע זאגט שוין לאנג. אז איך בין א "גרי־סער בחור" . . . אבער צי קען איך נוט געהן אליין. דאכט זיך — די מאמע שרייט אפט אז איך בין א לויפער . . . דאך ארט מיך נוט. וואס מען האט אזוי שטארק פארקיטעוועט, אדרבא — איך פיהל זיך העכסט גליקליך, וואס ער שטענט, טראגט מיך דער טאטע אויף די הענט, און צווייטענס, האב איך אויף זיך דעם טלית, אז אך. וואס איך האב שוין איינגע מאל געוואלט אנמעסטען.

דער טאטע בהענגט מיך אריין אין א קליין חדר׳ל, אין וועלכען איך זעה פיעלע קליינע אינגלאך זיצען ארום א גרויסען הילצערנעם טיש. און נעבען זיי ליגען אפען פארשיעדענע ספרים. עס זיצען דארטען אויך מיין פעטער כתריאל, הירשע ברוך. הערצע דער קצב און נאך איינינע פון אונזערע פריינד. דער טא־טע זעצט מיך אוועק אינ׳ם טלית, און א נידעריג אידעל מיט א קליין־קאל־טינאיאטען בערדעל נעהמט א גרויסען טאפעל און ווייזט מיר אן אלף . . .

איך קוק אויף׳ן טאפעל און איך ווייס עפעס נוט אויף וואס פאר א וועלט איך בין . . . פלוצלונג פאלט אראפ א קאפיקע פון אויבען און נאס־חער א צווייטע. א דריט.ע . . .

— דער מלאך ווארפט דיר געלט, כדי דו זאלסט קענען גוט לערנען! — זאגט דאס אידעל . . .

איך כאפ א קוק אויף׳ן טאפען, און איך קען שווערען. אז אויף זיינע אויי־גען שטעהען טרעהרען . . .

דאס בילד פארשווינדעט . . . און וואס ווייטער עס פארשווינדעט, אלץ נעקעסער זעה איך זיך . . .

אט בין איך שוין 13 יאהר. ביי אונז איז הויך רודערט זיך שוין דער דרי־טער טאג. א קליינינקייט, הייבט דארף מען זיך צום ערשטען מאל איינרופען צו דער תורה. אין מען פראוועט א ברי־מצוה . . .

אין איך שטעה אין שוהל נעבען מיין פאטער, אין דאס הארץ צאפעלט אין מיר פון שרעק . באלד, באלד דארף איך אויך שטעלען צו דער פראבע . . . איך האב, דאכט זיך, גוט איינגעשטו־דירט דעם מפטיר. די ברכות, דער רבי האט מבטיח געווען דעם טאטען אז איך קען נוט די דרשה . . . אבער איך שרעק זיך עפעס . . . איך ווייס, אז היינט ווער איך א איר. איך וועל פון יעצט אן אין ווייטער זיין פארגאנגענהייט אמר מיינע חטאים . . . איך ווייס אויך, וואס דאס מיינט. איך בין שוין נוט קלאהר אין חלכות גן־עדן אין גיהנם מיט אלע קליפערלאך . . . נוט ווונ־ציג מעשיות האב איך זיך אנגעהערט אין די לאנגע ווינטער אוועגדען, ווען מיר פלעגען זיצען ביים רבי׳ן אין חדר אויף דער ברייטער לוזשאנקע . . . אבער קלעהר נאר, ווי מיינע איינגערע חברים ווערען מיר מתנא זיין, ווען איך וועל הויך מאכען די ברכה ביי דער תורה, ווי אלע וועלען זיך איינהערען, צי איך זאג נוט דעם "מפטיר". און מיין הארץ קלאפט אין מיר אזוי שטארק — טיק־טאק, טיק־טאק.

פלוצלונג הער איך, ווי מען רופט אויס "יעמיד החתן".

דער טאטע טוט אויס פון זיך דעם טלית און באדעקט מיך מיט איהם. ער נעהמ׳ט מיך אין׳ם פאר׳ן האנט און פיהרט מיך צו דער בימה . . . איך נעה. און מיינע פיס ציטערען מיר, די אויגען שווינדלען. דער קאפ דרעהט זיך. דאך ווייס איך, וואס איך דארף טאן . . .

איך נעה צו צו דער תורה. מאך הויך די ברכות און כאפ א קוק אויף מיין באטער . . . און ווידער האב איך אויף זיינע אויגען טרעהרען דערזעהן.

איך בין אויסגעוואַכען . . . אנ־שטאט צו ווערען דאס, וואס מיין פא־טער האט געראפט און געשטרעבט, בין איך נאר געווארען אן אינסטרומענט אין די הענט פון שיקזאל . . . אלע מיינע קינדערשע האפנונגען און ערוואַרטונגען זיינען צוזרונען געווארען. ווי זייפען׳ כראזען . . . איך האב דערקענט דאס לעבען אין זיין דיכטיגער געשטאלט . . . ניט איין מאל האב איך מיט מיין גאנ־צער קראפט און ענערגיע געפרובירט זיך אנטקעגען שטעלען די אומשטענ־דען . . אבער צו שטארק און צו מעכ־טיג איז דער שיקזאל, אום איך זאל איהם קענען בייקומען . . . און צו מיין צוואנציגסטען געבורטסטאג, האב איך געמוזט פארלאזען מיין ישטאט. וואו איך האב צום ערשטען מאל מיינע אויי־גען געעפענט. וואו איך האב מיין קינד־ערציהונג גענאסען . . .

ניט לייכט האב איך זיך דעם שיק־זאל אונטערגעגעבען . . . ניט ווינציג ערעהרען האט מיין מוטער פארגאסען. אבער מיין פאטער, שוין דאן אן עלטע דער איד, וואס ער האט אין משך פון פופציג יאהרען עקזיסטענץ דורכגע־באסט, האט ניט געוויינט און ניט גע־רעדט . . אויסער, וואס ער האט גאנץ אפט אונטערגעזיצט, האט ער מיר מיין זאך גענען מיין באשלוס צו פאהרען אין די ווייטע נייע וועלט אריין — נארנישט געזאגט . . .

ווען מען האט אין הויז פון מיין ווייזע ערעדט (און ווען מען האט ניט ערעדט) פלעגט ער א זיפץ טאן. און זיך נעהמען אריינסוקען אין אספר . . . ווען ניט ווען פלעגט ער ניר שטיל צו נעבען. "מיין קינד! נאר א איד זאלסטו פארבלייבען!"

און אט שווימט פארביי מיר א נייעס בילד . . . שבת קודש אין שוהל. איך שטעה נעבען מיין פאטער, און מיינע נעראנטען וועבען זיך אין מיר אהן און אויפהער . . . א געפיהל פון שרעק פאר מיין צוקונפט. אין דער פרעמדער, אינ־באהאנטער וועלט און באדיורונג, פאר די אלטע הייס דריקט מיין הארץ, יעדע זאך דא איז מיר אזוי נאהענט און אזוי טייער, יעדער פון די מתפללים אין מיר אזוי ליעב . . .

אך, ווען איך זאל זיך ניט שע־מען, וואלט איך זיך פונאנדערגעוויינט אזוי הויך אויף׳ן קול!

פלוצלונג זיינען מיינע נעראנגען איבערגעריסען געווארען . . . מען האט מיך אויפגערופען צו דער תורה . . .

מיט האסט כאפ איך פון מיין פא־טער זיין טלית און לאז זיך צו דער בימה . . . שטיל זאג איך די ברכות און ווען דער בעל־קורא האט נעהאלטען אין פארלייענען די פרשה, האב איך מיין קאפ א הויב געטאן און מיין בליק האט אויף מיין פאטער זיך אפגע־שטעלט . . .

און ווידער האב איך צוויי גרויסע בלישטשענדע טרעהרען אין זיינע אויגען דערזעהן . . . .

דער ענגלישער קעניג שטאמט פון כורש׳ן.

אן אינטערעסאנטע ענטדעקונג האט געמאכט די ענגלישע וואכענשריפט "טיט ביטס".

די יחוס־פארשער פון׳ם ענגלישען קעניגליכען הויז האבען אויסגעפונען, אז דער איצטיגער קעניג דזשארדזש פון ענגלאנד, וועלכער האט געגעבען די נאציאנאלע היים פאר אידען אין ארץ ישראל, איז א אור אור־אייניקעל פון כורש מלך פרס, וועלכער האט געלעבט מיט 559 יאהר פאר דער קריסטליכער ערא און האט אויך ארויסגעגעבען די ער שטע דעקלאראציע פאר׳ן צוריקעהרען זיך פון די אידען אין כבל קיין ארץ ישראל. די יחוס ליניע איז אזעלכע: כורש האט געהאט פאר א פרוי דאס אייניקעל פון מלך מדי וואַרדאנא. וואַ־סיל פון מאקעדאניען, וועלכער איז גע־ווען א אייניקעל פון דער דאזיגער מלכה. וואסיל׳ס א אייניקעל האט געהאט גע־האט כיט ארנאלד, דער פרינץ פון האַ־לאנד. איזאבעלא פון אנגלאמא איז געווען ארנאלד׳ס א אייניקעל. די דאַ־זיגע איזאבעלא איז געווען די פרוי פון קעניג דזשאן פון וועלכער עס שטאמט אט דער איצטיגער קעניג דזשארדזש. דער פינפטער.

וואס הערט זיך אין האמילטאן

פון יונה ל. שעכטער.

די הייסע טעג פון די לעצטע עטליכע מאנאטען האט דאס יאהר, מעהר ווי אן אנדערעס יאהר געווירקט זעהר, זעהר שטארק אויף די הינע ארגאניזאציעס, אזוי לאנג ווי די ארגאניזאציעס זיינען בעשטאנען פון פראסטע ארבייטער פלע־גען די מיטינגען נאך ווערען באלכט אפילו אין די גרעסטע היצען. לאנג זי־צען פלעגען זיי ניט ביי די פארזאמלונגען, דערפאר פלעגען זיי ווענינסטענס אסענ־דען צו די וויכטיגע טאגעס פראגען, וואס קענען ניט ווארטען אויף קיהלערע טעג.

אנדערש איז היינט. יעדע ארגאניזא־ציע בעשטעהט יעצט פון גרעסטען טייל פון קליינע געשעפטסלייט מיט גרויסע אויטאמאביל. און אביסעלע אידע־אליזם און קאלטע טעג, איבער־הויפט נאך אין הייסע טעג. און ארגא־ניזאציע מיט אזא עלעמענט קען ווענינ, און פיליייכט גאר ניט טון. דער רעזול־טאט איז, דאס כמעט ווי גאר קיין מיי־טינגען ווערען ניט געהאלטען. קיינע ארבייטען, וואס זיינען אויפגענומען געווארען אין אנפאנג זומער ווערען ניט אנערענקינט, במילא ווערען קיינע ניע אונטערנומען. וואלט עס בלויז געווען דער פאל מיט לאָקאַלע ארגאניזאציעס, וואס זייער ארבייט אין בעסטען פאל איז בקיוו פארן בעגעפיס פאר זייערע אי־נענע מעמבערס, וואלט עס נאך געווען צופרידענען. ליידער איז אבער דער זעלבער פאל מיט אועלכע וואס טאקען פאר קיין פאל ניט סטאפען אפילו אין וואך ניט צו ארבייט.

דער חילפס קאנפערענץ האט פשוט נאר ניט געטון זייט 4 מאנאטען צייט, טראצדעם וואס די גזירות און שחיטות אויף אידען האבען זיך ווידער אנגע־פאנגען, און די נייס פארגעעסערט זיך בין נאנ צו טאג. זאלען עס ווענינס־טענס נעדענקען די רבנים און חזנים, און די נעקסטע עטליכע וואכען גוט מאכען דעם פארלוסט, דורך אן אפיעל צו די אלע אידען וואס קומען אין שוהל אריין דאוונען.

* * *

דער אדדער אין קאונס 5 פון 7־טען דאנאר אונטערען נומער 920 וואס פאר־הערט דאס אז׳ן קומען אין קענעדע פון אירגענד וועלכען אימיגראנט וואס פאהרט ניט דירעקט אהן אן אבשעד פון זיין געבוירט לאנד אדער בין לאנד וואו ער אדער זי איז געווארען א בירגער, און גו בילעט פון יענער לאנד געקויפט דאר־טען, אדער בעצאהלט אין דאנאדע. דיעזער אדדער אין קאנסיל, האט אין האמילטאן באריהרט זעהר שטארק עס־ליכע אידען, וואס האבען געבראכט זייערע פאמיליעס קיין קענעדע.

דער לעצטער פאל איז פון א אלכוה מיט דריי קינדער, חנה אינסבערג, וואס פאהרט אין קענעדע צו איהרע קינדער, האט א זוהן אין האמילטאן, א סיטיזען, אן אייגטום אין האמילטאן, א סיטיזען, און האט שוין געדאנקט נאך וואס זי מיט איהרע קינדער זיינען אין א לאנד וואו זייערע לעבענס וועגינסטענס איז געווי־כערט.

צום באדויערען איז די פרוי מיט איהרע קינדער שוין באלד 3 וואכען אין קוויבעק, און די טיילען פאר איהר זע־נען נעשלאסען.

די פרוי האט ניט וויעלענדיג באנאנ־גען א "פארברעכען" וואס פארוועגט איהר דאס אריינקומען אין קאנאדע, אנ־שטאט צו פאהרען פון פוילען דירעקט קיין קאנאדע, איז זי מיט די קינדער פארפאהרען קיין ענגלאנד וואו איהרע א טאכטער וואוינט, און דארטען איז זי אויסגעבליבען עטליכע וואכען, ציט, ווייסענדיג דאס עס איז נגנען דעם געזעץ, דאס איז דער איינציגער פארברעכען וואס זי איז באנאנגען, און די קינדער אין האמילטאן האבען שוין, א מאסע געלד פארספענדט און ביז יעצט איז עס זיי נאך ניט געלונגען צו באפרייען. זייער מוטער און די שוועסטערליך וואס געפי־נען זיך אין קוויבעק, אונטער דער אויפזיכט פון די אימיגראציאן בעאמטע, צוריקגעשיקט צו ווערען.

* * *

די תלמיד תורה בילדינג איז ענדליך געווארען אן "איינענע"

דער מארטיירדיש פון 2 טויזענד דא־לאר, וואס די בילדינג האט אויף זיך נעהאט איז לעצטען מאנטאג פארברענט געווארען. די געלד איז געשאפען געווא־רען דורך א ראפעל אויף אן אויטאמאביל וואס האט אריינגעבראכט איבער 2 טוי־זענד דאלאר פראפיט. די זעלבע בילדינג האט פאר די לעצטע 3 יאהר צייט גע־טראגען דעם נאמען „וויטיטער חיברו אסאסיאיישאן בילדינג". די אלע הא־מילטאנער ארגאניזאציעס, ווי גמילת חסדים, תלמוד תורה, אימיגראיישאן אייד סאסייטי, זיינען געווען פאראייניגט אונטער דעם נאמען „וויטיטער חיברו אסא־סיאיישאן". די פאראייניגונגען עקזיס־טירט ניט מעהר. די רייכע מיט די ארעמע ווי איינינע רופען עס, אדער די דייטשען מיט די פראסטע אידען ווי אנ־דערע רופען עס, קענען לאנג גאנטער אין דאך ניט צוזאמען לעבען. פאר די עלטער צוויי יאהר פון דער עקזיסטענץ פון דער פאראייניגונג, האבען די רייכערע געפיהרט דאס הערדעל און די פשוטע אידען זיינען געשטאנען פון דער ווייטענס, לעצטענס האט זיך דאס הערדעל איבערגעדרעהט, די פראסטע אידען הערען אין דייטש, און די ריי־כערע שיקען ארויס זייערע רעזיגנאציעס איינציגווייז. אנדערע הערזידרען זייע־רע יעהרליכע ביישטייערונגען פון 100 און 50 דאלאר צו דער מינימום פון 12 דאלאר וואס יעדער מעמבער מוז צאהלען, אום צו קענען באלאנגען.

* * *

דער גרונדשטיין צו בילדען א בריגעטש פון דער קענעדער אימיגראנט אייד סא־סייטי איז שוין געלעגט געווארען.

ביי א קאנפערענץ וואס איז אבגע־האלטען געווארען לעצטע וואך וואו כמעט אלע אידישע ארגאניזאציעס זיינען געווען פארטרעטען אין דער בריגעטש געגרינדעט געווארען. יעדער אידישער מאן אדער פרוי קען ווערען א מעמבער פארפליכ־טענדיג זיך צו בעצאהלען 5 דאלאר, ווע־ניגסטענס אלס יעהרליכע ביישטייערונג.

ארגאניזאציעס קענען זיך אנשליסען מיט א מינימום ביישטייערונג פון 10 דאלאר, אום צו מאכען פאפולאר די באזעגונג וועט ווערען פארגרופען א מי־טינג פאר דינסטאג דעם 19־טען סעפטעמ־בער, אין דער האנבער סטריט שול, וואו געלארענע נעסס, (זייערע נעמען ווערען וועהן) אנאנסירט שפעטער) וועל־לען ערקלערען די אויפגאבען פון דער ארגאניזאציע אין די וויכטיגקייט אצו־שליסען זיך. די אימיגראציאנס פראגע איז אזא וואס באריהרט יעדעס אידישע הויז אין שטארט. גאוב ניט אלע וועל־לען דארפען די פינאנציעלע שטיצע, ווע־לען אבער כמעט אלע וואס דענקען ארו־בערצוברענגען זייערע קרובים אהער, דאר פען האבען די ראט און טהאט פון דער ארגאניזאציע.

דער סעקרעטער פון האמילטאנער בריגעטש (דער שרייבער פון דיעזע צייל־ען) בעט אלע סעפרעטארען אין פרע־ווידענטען פון סאסייטיס, שוהלען, יוגיאנס א. ז. וו. ניט צו פארגעהמען וונטאג דעם 19־טען סעפטעמבער, ליט מיטינ־ג פיקניקס א. ד. ג. יענער טאג דארף זיין פרייי, איבערהויפט פון 2 ביז 6 נאכמיטאג, ווען אלע האמילטאנער אידען זאלען קענען קומען צום מאס מי־טינג אין דער האנבער סטריט שול.

פאר מעמבערשיפ אפליקיישאנס, צאהלונגען פון דיוס, אימיגרייישאנס רע־גולייישאנס, ליטעראטור א. ד. ג. זיך צו׳ווענדען צום סעקרעטער.

דערשרעקט זיך פאר׳ן דעגטיסט און שטארבט

קיטשענער סעפטעמבער, 6.

לינקאלן קיהנער, 43 יאהר אלט, א פארמאן אין דער דאסטריאן טייר פאב־פאניע איז געשטארבען. אין אפיס פון דעגטיסט, איידער מען האט איהם ארויס געשלעפט די עטליכע קאליע צייהן וואס ער האט פארמאנט אין מויל. דאקטור־רים זאגען, אז זיין גאנצער הערפער איז אפגעשיאכט געווארען פון די קראנקע צייהן און יאסלעס פון וועלכע ער האט געליטען א לאנגע צייט.

א דאנק צו די ברידער דווארקין

די פאמיליעס ל. יאלעס, קאהאל און נאדפרע, דריקען אויס זייער הערצליכען דאנק צו די הערען דווארקין פאר זייער ארענטליכקייט, טרייישאפט און איבער־געבענהייט צו זייער ברודער און שוואגער קאהאל און פאמיליע, וועלכע זיי האב־בען לעצטענס געבראכט פון גאליציען, קיין טאראנטא.

וואו נאר אונזער קאהל איז געקומען און האט געזאגט דאס ער איז דווארקינס א פאטאשיר, האט מען איהם איינפע־נומען מיט פרייד און כבוד, אף די גאנצע פאמיליע האט זיך געפונען ביי טאנצע צייט מיט זייער רייזע און א שעהנער אטמאספערע. און האבען גאר־ניט געפיהלט דאס זיי זיינען אימיגראנ־טען.

מיר דאנקען איהם נאכאמאהל און ווינשען איהם א כתיבה וחתימה טובה, און ערפאלג אין זייער געשעפט, און מיר זיינען זיכער דאס אלע אונזערע גאליציי־אנער לאנדסלייט, וועלען אטערקענען דווארקינס טעטיגקייט און טאן געשעפ־טען מיט איהם.

ל. יאלעס פאמיליע.
קאהאל פאמיליע.
נאדפרע פאמיליע.

(389)

סאטימא סייפטי רייזאר

צוזאמען מיט

סייפטי האר שניידער

THE SATIMO SMILE

יעדער מאן דארף שטאלצירען מיט זיין פערזענליכען איינזעהען.

יעדער וואס פארמאנט א סאטימא, האט אויף א ריינעס און שטענדיג מינטענס־ווערטען אויסזעהען און א ציפרידענעס געפיהל.

איינפאכקייט

קומט אין זעהט דאס ביים עקסהיבישען, זעהט ווי לייכט עס איז צו געברויכען אונזער האר שניידער.

דאס קאנען געברויכען קינדער מיט אזא גוט ווי גרויסע מענשען.

סאטימא קאמבינאציע איז דאס מאדערסטע צו פארשפארען צייט און געלט

זעהט אונז ביים אויסשטעלונג בארקע נומ. 76 אינטער׳ן גרענד סטענד.

נעהמט מיט אונז׳ערהם א כי בעל ביים עגזהיבישען אדער שרייבט צו אונז נאך איינגעלהייטען.

סאטימא קא. פון קענעדע לימיט.

פ. א. באקס 2937, מאנטרעאל. געמאכט אין קענעדע.

SATIMO COMPANY OF CANADA
LIMITED
P. O. BOX, 2937, MONTREAL
MADE IN CANADA

"געשמאק א מחיה!"

דאס וועט איהר הערען זאגען וועגען פאר׳ן וואס איז געמאכט מיט

קריסקא

דער כשר׳ער און פארעווער פעט

צו פרענען און צו באקען

פאי וואס איז געמאכט מיט קריסקא צוגעהט פשוט אין מויל און שאפט א נייעס אפעטיט. אפילו נאך א זאמען מאהלצייט. עס איז אזוי פיין געבאקען אז עס צוברעכט זיך ווי נור דער נאפעל ריהרט עס אן. אפילו דיא אונטערשטע סקארינקע וואס איז געווענהנ־ליך הארט. שניידט זיך אזוי לייכט וויא דיא אויבערשטע. ווירקט ליך א מאכל מלכים—פריש, געשמאק און בע׳טעם׳ט אין יעדען פרט.

נאך א וויכטיגע מעלה האט קריסקא וואס עס איז א פארעווער פעטס. א פאי גע־מאכט מיט קריסקא קען מען דערלאנגען צום טיש נאך א פלייישיגען מאהלצייט און נאך א מילכיגען מאהלצייט אהן אירגענד וועלכען חשש.

א הכשר געפינט זיך אויף יעדע קאן.

צו בעקומען אין אלע גראסערי סטארס.

$100 געגעבען פריי

שרייבט נאך א בוך וועגען איינצעלהייטען ווי אזוי צו געווינען דאס געלט — באזוכט די טראנספארטיישען גע־ביידע, סוים־וועסט קארנער טאראנטא עקסהיבישען און זעהט אונזער אויסשטעלונג פון די לייאן טייר און ראבער קא. אויפא טיירס — וואס פיעלע האבען איינגע־שטימט אז די טיירס זענען פינקט אזוי גוט ווי אירגענד וועלכע טיירס וואס ווערען געווייזען אויפ׳ן עקס־היבישען.

פרודענשעל באנד און סעקיוריטי קאמ. 502 קענט בילדינג, טאראנטא, אנטעריא

Prudential Bond & Security Co., 502 Kent Building, Toronto, Ont.,

בראנטש אפיס, רום 2 ראיעל בענק טשיימבערס, האמילטאן.